

ZPRÁVODAJ

Horní Čermná

Putování po obecních budovách: škola

Stavba nové budovy školy v 60. letech 20. století*

Škola v roce 1985

V putování po obecních budovách se přesuneme ke křižovatce na Nepomuky a Horní Třešňovec. Nepřehlédnutelná je budova školy č. p. 128. Jedná se o stavbu, jejíž historie sahá až do 16. století. Nejprve zde stál statek, až později se začalo vyučovat.

První zmínka o majiteli gruntu pochází z roku 1540, kdy patřil Linhartu Raplovi. Majitelé se měnili. V záznamech se objevují jména jako Dušek, Bartoš, Výprachtický, Žalman, Motl, Bárta až se v roce 1802 stala vlastníkem statku rodina Tschepenova. František Tschepen byl velmi podnikavý. Vozil zboží z Německa – bavlnu, hedvábí. Patřilo mu celé okolí dnešní základní školy, pozemky a lesy až za Mariánskou horu. Pod statkem byly rozsáhlé sklepy, kde bývalo víno. Vjezd do nich byl z cesty, v místě, kde stál bývalý sběrný dvůr. Do sklepů se vjíždělo přímo s velikými povozy.

Ve stavení byl také hostinec, na sále v poschodí se konaly taneční zábavy.

Jan Tschepen ale nedokázal hospodářství udržet a postupně se zadlužil. Usedlost tak koupila 15. června 1861 za 8 500 zlatých evangelická reformovaná církev v Čermné, díky půjčkám a věřitelům z celého okolí. Mohla se tak začít psát historie místní školy. Budova byla v té době nejvýstavnější v celé Čermné. Byla patrová se sálem a klenutými stropy, obklopená dalšími hospodářskými budovami se šindelovou prolamovanou střechou. Statek byl upraven na školu a postupně byly vybudovány dvě třídy. K dalšímu rozšíření došlo v roce 1896, kdy byla vybudována třetí třída. Čtvrtá třída přibyla o sedm let později.

Škola usilovala o stavbu nové budovy již od 30. let ale dočkala se až mezi lety 1956–1960. K bývalé měšťance

byly přistavěny čtyři třídy a zřízeny byly i kabinety. Později postupně probíhala oprava staré budovy: nová střecha, výměna oken, zřízení kanalizace, venkovní omítka atd. O pár let později přibýly další dvě učebny.

Po revoluci byla zahájena výstavba školní jídelny a přílehlých šaten. Plány se ale nakonec změnily, protože žáci přecházeli cvičit do sokolovny. Obecní zastupitelstvo rozhodlo projekt přepracovat a místo jídelny se začala budovat tělocvična, který byla dostavěna v roce 1996. Tím ale opravy na škole nekončily. Postavila se nová veranda a schodiště, neustále se zlepšují prostory pro třídy, aby vyhovovaly dnešním požadavkům, opravilo se podkroví, vyměnila se okna, topení, a došlo také k zateplení budovy, čímž škola získala nový, atraktivní vzhled.

Pavlaína Hajzlerová

Z OBCE

Milí čtenáři,

rok 2020 nám utekl jako voda. Do naší paměti se jistě zapíše jako rok, na který bychom nejradši zapomněli. Nesl se totiž v duchu globální pandemie a restrikcí v podobě nařízení vlády zakazujících volný pohyb, některé podnikatelské činnosti a většinu kulturního a společenského života. Zasáhlo to každého z nás. Proto vám přeji, aby byl rok 2021 rokem změny k lepšímu. Rokem, kdy se vše vrátí pomalu do normálu a začneme své životy žít zase jako dříve. Přeji vám hodně štěstí, skvělých zážitků, ale hlavně pevné zdraví.

V novém roce pokračovaly omezené úřední hodiny na obecním úřadě. Od 15. února se úřední hodiny opět vrátily do původního nastavení tj. v pondělí a ve středu 7 – 11.30, 12 – 17.00 a v pátek 7 – 11.30. Využívejte prosím pouze tuto dobu k návštěvě obecního úřadu. Až do odvolání budeme přijímat hotovost pouze výjimečně po telefonické domluvě předem. Upřednostňujte elektronický způsob platby.

Do roku 2021 vstoupila naše obec v rozpočtovém provizoriu. To znamená, že výdaje jsou omezeny pouze na provozní minimum a proplacení loňských závazků. Rozpočet na letošní rok budeme připravovat a schvalovat na únorovém zastupitelstvu obce. A co nás v letošním roce čeká? Budeme pokračovat v přípravách projektové dokumentace pro stavební povolení areálu koupaliště. V současné době již máme vydané územní rozhodnutí, které ještě musí nabýt právní moci. Vzhledem k délce příprav a složitosti stavby to bohužel nevypadá, že v letošním roce zahájíme stavbu, ale ještě se uvidí. Přeci je jen únor. Co se již letos stihne, je chodník od hasičské zbrojnice po odbočku do Brodu. Akci máme papírově připravenou a na jaře vyhlásíme výběrové řízení na dodavatele stavby. Bude se jednat o chodník šíře 1,5 m po jedné straně silnice, po

druhé bude osazeno nové veřejné osvětlení. Na chodník od obecního úřadu po horní prodejnu Konzum máme stavební povolení a v současné době dokončujeme žádost o dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Náklady na tento chodník budou přes 20 mil. Kč a proto si ho nemůžeme dovolit postavit kompletně ze svého. Během roku dojde k výměně židlí a stolů v sokolovně a pořízení nového projektoru, na které jsme obdrželi dotaci z MAS Orlicko. V březnu začne modernizace víceúčelového hřiště při ZŠ Horní Čermná. Dojde k vytvoření umělého povrchu, osazení oplocení a dodání sportovního vybavení. Akce vyjde na cca 6 mil. Kč, z toho máme uznanou dotaci téměř 4 mil. Kč z Ministerstva pro místní rozvoj. Hřiště bude moci být využito pro sporty jako tenis, fotbal, basketbal, badminton apod. Bude sloužit nejen pro základní školu, ale i pro veřejnost. K tomuto hřišti jsme letos zažádali o dotaci z Ministerstva pro místní rozvoj na workoutové hřiště v hodnotě cca 650 tis. Kč. Ještě ale nevíme, zda u této dotace uspějeme. Sešly se totiž žádosti v hodnotě 5x větší, než byla vyhlášena výzva. Ze stejné výzvy jsme ještě zažádali o opravu části místní komunikace na Stežníku v hodnotě cca 700 tis. Kč. Jedná se o úsek mezi opravenou komunikací u nové zástavby a novou komunikací v Dolečkách. Další věc, kterou bychom už rádi dotáhli do konce je úsekový radar. Máme připravenou projektovou dokumentaci, podepsanou smlouvu s ORP Lanškroun, připravenou smlouvu o dodávce systému a odsouhlasený úsek Policií ČR. Bohužel se věc zasekla na tom, že si lanškrounský odbor dopravy a silničního hospodářství ještě vyžádal posudek od jeho nadřízeného orgánu. Ten bez udání konkrétního důvodu označil úsekové měření jako nemožné přes úsek se sníženou rychlostí na 30 km/h. Dále to řešíme v součinnosti s Policií ČR. O odstra-

nění snížení rychlosti a retardérů na silnici II/311 se dlouhodobě snažíme a vypadá to, že se pomalu začíná něco dít. Po studii zatrubnění potoka v dané zatáčce se začíná připravovat projektová dokumentace. Ale jak už to v naší zemi bývá, než dojde k realizaci této dopravní stavby, tak si jistě ještě počkáme. Na přelomu roku jsme zahájili přípravy projektové dokumentace na stavební úpravy obecního úřadu. Chceme, aby byl náš úřad modernější, bezbariérový a zároveň poskytoval zázemí pro služby v obci. Budova je zastaralá a již delší dobu potřebuje pořádnou údržbu, výměnu rozvodů a celkovou modernizaci na technologie 21. století.

Na posledním zasedání zastupitelstva byl schválen místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tento poplatek se oproti loňskému roku poměrně výrazně zvýšil na 650 Kč/poplatník. Cena se odvíjí od skutečných nákladů na likvidaci odpadu za předchozí rok. Vzhledem k tomu, že naše vládní garnitura schválila nový zákon o odpadech, kterým se výrazně zdražuje skládkovné ze současných 500 Kč za tunu až na 1850 Kč za tunu postupně do roku 2029, tak můžeme očekávat, že poplatek za odpady bude každým rokem stoupat. Jediný způsob, jak zachovat místní poplatek co nejnižší, je důsledně třídit odpad a jednotlivé popelnice využívat pouze na odpad, který do nich patří. Platbu za letošní rok prosím provádějte bezhotovostně na účet obce, což upřednostňujeme, nebo kartou na obecním úřadě v úředních hodinách.

To by byly hrubé plány na další měsíce roku 2021. Doufám, že již brzy se vše vrátí do normálu a naše vesnice zase začne žít společenským životem a setkáváme se na různých společenských a kulturních akcích.

Lukáš Lešikar, místostarosta

Rada a zastupitelstvo obce

Výběr z usnesení rady a zastupitelstva obce z období 24. 11. 2020 – 31. 12. 2020

Zastupitelstvo obce Horní Čermná schválilo:

- Rozpočtové opatření č.8 na rok 2020
- Rozpočtové provizorium na rok 2021 ve výši čerpání rozpočtu roku 2020 dle přílohy
- Odměny členům komisí a výborů dle přílohy
- Kupní smlouvu na nákup pozemku p.p.č.561/5 a p.p.č.961/4 v k.ú.Horní Čermná
- Obecně závaznou vyhlášku obce č.1/2020, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Stanovená výše roční sazby poplatku na rok 2021 je 650,- Kč
- Sloučení příspěvkových organizací Mateřská škola, Horní Čermná, okres Ústí n.Orlicí a Školní jídelna, Horní Čermná, okres Ústí n.Orlicí, v jeden právní subjekt ke dni 1. 9. 2021
- Změnu názvu Mateřská škola, Horní Čermná, okres Ústí n.Orlicí, na „Mateřská škola a školní jídelna, Horní Čermná, okres Ústí nad Orlicí“, a to s účinností od 1. 9. 2021
- Jako přejímající organizaci Školní jídelny, Horní Čermná, okres Ústí n.Orlicí, Mateřskou školu a školní jídelnu, Horní Čermná, okres Ústí nad Orlicí, na kterou s účinností od 1. 9. 2021 přechází veškerý majetek, práva a závazky Školní jídelny, Horní Čermná, okres Ústí n.Orlicí
- Aby stavby, které vybuduje SH ČMS Sbor dobrovolných hasičů Horní Čermná na pronajatém pozemku p.p.č.734/45 v k.ú.Horní Čermná zůstaly v majetku tohoto spolku.

Do 30. 06. 2021 bude sepsán do-datek ke stávající nájemní smlouvě o způsobu nakládání s tímto majetkem. Jednotlivé stavby budou zbudovány až po předchozím odsouhlasení zastupitelstvem. Dodatek bude schválen zastupitelstvem obce.

Rada obce Horní Čermná schválila:

- Cenovou nabídku od firmy EL-KOPLAST CZ, s.r.o. na plastové nádoby na posyp 10 ks a pověřuje starostku obce objednáním těchto nádob
- Žádost ředitelky ZŠ o povolení k čerpání rezervního fondu do výše 100000,- Kč dle přílohy
- Žádost ředitelky ZŠ o povolení odepsat pohledávky v celkové výši 8580,- Kč dle přílohy
- Střednědobý výhled rozpočtu příspěvkové organizace MŠ na roky 2022-2023 dle přílohy
- Dohodu o ukončení smlouvy o bezplatném užívání pozemku (část p.p.č.734/10 v k.ú.Horní Čermná) mezi Obcí Horní Čermná a SH ČMS Sbohem dobrovolných hasičů Horní Čermná z 3. 12. 2015
- Smlouvu o bezplatném užívání pozemku mezi Obcí Horní Čermná a SH ČMS Sbohem dobrovolných hasičů Horní Čermná. Bezplatné užívání pozemku p.p.č. 734/45 o výměře 2970 m2 dle geometrického plánu č. 622-126/2020 za účelem využití pro hasičský sport a spolkovou činnost dle přílohy a pověřuje starostku obce jejím podepsáním.
- Vymezení hrobových míst č. 422 a č.423 na hřbitově Horní Čermná pro obecní hrob.

Více informací je k dispozici na www.hornicermna.cz či na podatelně obecního úřadu.

Jak se počítá poplatek za odpady?

Zastupitelstvo obce schválilo dne 14. 12. 2020 vyhlášku o místním poplatku za odpady – byla schválena částka 650,- Kč za osobu. Je to málo? Nebo moc? Pro představu vám přibližíme, z čeho se částka stanoví. Do výpočtu poplatku se může započítat pouze netříděný odpad.

Za rok 2019 byly náklady na:

směsný komunální odpad: 353 912 Kč (162,3 t); objemný odpad: 117 846 Kč (50,2 t); celkem: 471 758 Kč

Tyto náklady se dělí počtem osob přihlášených k trvalému pobytu v obci (1008) + počet rekreačních objektů (109) tj. celkem 1117. Vyjde nám číslo 422 Kč.

Nejsou zde napočítány náklady na mzdy pro pracovníky, kteří se o odpady starají. Jednalo by se o spoustu hodin při odvozu a úklidu kontejnerů nebo např. za pohonné hmoty. Též se nezapočítávají podnikatelé, kteří mají smlouvu přímo se svozovou firmou a jejich odpad se do čísel nepromítá.

Další část je dle zákona o odpadech na ostatní náklady a to 250 Kč.

Proto byla navržena, a poté na zastupitelstvu schválena, částka 650 Kč za osobu.

Kdybychom odpad netřídili, byly by tyto částky vyšší. Za tříděný odpad naopak dostáváme peníze zpět od EKO-KOMu a od Elektrowinu. V roce 2019 to bylo 138 742 Kč.

V roce 2019 jsme ještě dostávali peníze za nájemné kontejneru na textil (1815 Kč). V roce 2020 už nic, naopak někdy od listopadu 2020 už budeme za svoz textilu platit my.

Stejně je to s kontejnery na použitý olej. Firma nám je vyvážela zdarma. Nyní budeme za loňský rok platit 2420 Kč.

Likvidace odpadů budu prostě stále dražší.

Děkujeme, že třídíte, obecní úřad

Vánoční soutěž

Vánoční speciál měl úspěch a my jsme za to moc rádi. O to víc, že nápad na jeho vytvoření vznikl naprosto spontánně a vlastně tak trochu na poslední chvíli. Děkujeme za všechna zaslání malířská díla. Dlouhou dobu jsme porovnávali každé z nich, nakonec jsme došli k závěru, že oceníme naprosto všechna. Pokud vás tenhle nápad zaujal, napište nám, jaký další speciál byste viděli ve schránkách rádi (kontakty najdete v tiráži).

šéfredaktor Radek Šilar

Eliška, 4 roky

Filip, 4 roky (& sestra Linda, 2 roky)

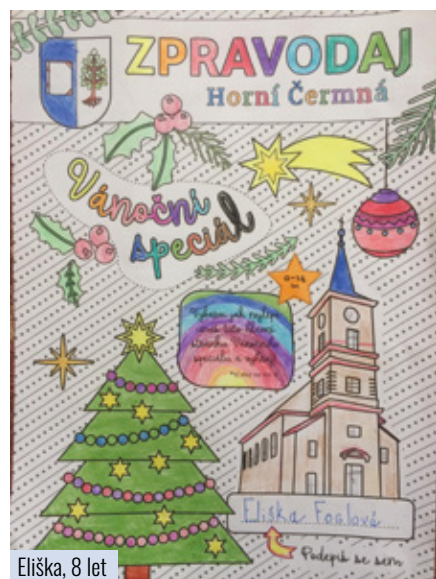
Honzík, 4 roky

Petr, 5 let

Radim, 5 let

Eliška, 8 let

Nikola, 12 let

Alex, 12 let

Tříkrálová sněhuláková sbírka 2021

... byla jiná a jinak, jako téměř vše v posledních měsících. Na faře se oproti minulým rokům nesešly skupinky ochotných dětí v bílých pláštích a korunách a nevydaly se s laskavými vedoucími koledovat od domu k domu, žehnat domácnostem, zpívat, obdarovávat a naopak přijímat dary pro potřebné do kasiček. Bohužel. Bylo nám to líto – jako oželení mnoha věcí a setkání, které se nemohou konat.

Často přemýšlím, co se můžeme v této době naučit – jedna z věcí, která mě napadá, je – nápaditost vymýšlet nové způsoby, jak něco uspořádat. I tady bylo třeba hledat jinou cestu. Charita připravila na svých stránkách přístup, jak bylo možné Tříkrálovou sbírku podpořit online. Přidala píseň a požehnání. Při placení online bylo možné zadat oblast, do které chtěl dárce peníze poslat. Časem se tak dozvíme, kolik bylo tímto způsobem vybráno peněz pro Oblastní Charitu Ústí nad Orlicí.

A tady v Horní Čermné? S pomocí dobrovolníků jsme do téměř všech domácností roznesli zpravodaje s drob-

nými dárky, které připravili pracovníci Charity. Kasičky byly umístěny v obchodě, v kostele a na obecním úřadě. A když se nemohli vydat mezi lidi živí koledníci, vyrostl před místním kostelem alespoň „král Sněhulák“, který od procházejících peníze sbíral. I přes ztížené podmínky se vybralo peněz hodně a DÍKY za to všem dárčům, pracovním obchodu, obecnímu úřadu i... sněhulákovi. Celková částka v Horní Čermné byla letos 30 579 Kč.

Výtěžek této sbírky bude opět z největší části určen na podporu charitních služeb v našem regionu, konkrétně na tyto služby: Sociálně terapeutické dílny Miriam, Centrum Pod střechou, Pečovatelské služby, Domácí hospicová péče, Rodinná centra, Sociální rehabilitace, Zařízení pro osoby bez přístřeší, Přímá pomoc lidem v nouzi, Dar na realizaci humanitárních projektů v zahraničí. Lidé potřební budou vždy v době pandemie i v době klidu. Třeba nás pandemická doba učí také hledat nové způsoby, jak pomoci, podpořit a podržet druhé i sebe navzájem.

Doufám, že příští rok se budeme zase moci radovat z příchodu králů s odkrytými tvářemi do našich domovů. Přejí vám hodně naděje, radost a potěšení z úsměvů druhých, i když jsou někdy skryty za rouškami, v očích vidět zůstávají.

Tereza Kellerová

Zahrádkáři 2020

Základní organizace Zahrádkářů v Horní Čermné má 29 členů. Převážná část jsou důchodci. V minulých letech se nám podařilo zapojit do spolku několik mladších členů. Naše činnost se převážně koná na objektu moštárny a zpracování jablek a hrušek na mošt pro širokou veřejnost.

V roce 2020 bylo moštováno 7x a bylo zpracováno 6813 kg ovoce. Tuto službu zajišťovalo 7 aktivních členů. Odpracovali celkem 130 hodin. Z výtěžků několika let jsme pořídili výměnu hlavních dveří. Velký dík patří obci, která nám na dveře přispěla částkou 10.000 Kč, a tak se podařilo výměnu usklopit. Děkujeme také našim zákazníkům za disciplínu a dodržování všech hygienických opatření spojených s moštováním. Věříme, že i v letošním roce

foto z roku 2018 kdy byla velká úroda jablek

při úrodě ovoce nám budete nakloněni a navštívíte naši moštárnu.

Přejí všem pevné zdraví a pěstitelské úspěchy.

Za ČZS v Horní Čermné, Jirka Marek jednatel

ZE ŠKOLY A ŠKOLKY

Pohádkové Vánoce Veroniky Balcarové

Předvánoční výstava v Lanškrouně

Dne 11. prosince jsme (4. a 5. třída) jeli do městského muzea v Lanškrouně na výstavu Veroniky Balcarové, která se jmenovala Pohádkové Vánoce.

Ještě před výstavou jsme si prohlédli dřevěný betlém s lanškrounskými osobnostmi.

Na výstavě jsme viděli krásné ilustrace pohádkových postav.

Děkujeme, že jsme tam mohli být.

Jakub Marek, 5. ročník

Naše třída navštívila dne 11. prosince výstavu Pohádkové Vánoce v muzeu v Lanškrouně.

Ráno jsme jeli autobusem. Nejprve jsme si prohlédli dřevěný betlém. Potom jsme šli na výstavu, kde jsme měli za úkol vypracovat pracovní list.

Po výstavě jsme šli zpět na autobus, kterým jsme dojeli do Nepomuk.

Odtud jsme šli zpátky do Horní Čermné pěšky.

Jan Beran, 5. ročník

Akce Pohádkové Vánoce Veroniky Balcarové se konala v pátek 11. prosince 2020 v městském muzeu v Lanškrouně. Líbil se mi betlém, knížky a básničky. Venku před muzeem byl zvon, na který jsme si mohli zazvonit a myslet si nějaké přání.

Děkuji, že jsem se tam mohl podívat, bylo to hezké.

Matěj Valčák 5. ročník

A co na to sama autorka?

Milí sousedé a přátelé,

zdálo by se téměř nemožné v tak složitě době, kterou zažíváme, uspořádat výstavu. Přesto se to však povedlo alespoň na 14 dní v předvánočním čase, kdy pro vás, a především pro děti, byla otevřena v Městském muzeu v Lanškrouně výstava mých ilustrací a pohádkových postav. Součástí expozice byl také Betlém. Vzhledem k tomu, že výstava byla naplánována

již před dvěma roky a její realizace stála nemalé úsilí, patří moje velké poděkování paní ředitelce Marii Borkovcové nejen za realizaci tohoto výstavního projektu, ale také za její správná rozhodnutí, díky kterým se nepromarnil ani jediný den a výstava byla otevřena, jak jen nám vládní opatření dovolila. Moc mě potěšil zájem vás všech, kteří jste si udělali čas a přišli se podívat. Mrzí mě, že výstava nemohla být otevřena během svátků. Vyhlídky bohužel nejsou ide-

ální, ale v případě, že se situace zlepší, bude výstava opět otevřena. Můžete také nahlédnout na můj facebookový profil, kde najdete krátkou reportáž z výstavy, nebo na stránky Městského muzea Lanškroun.

Přeji vám všem pevné zdraví v novém roce, a pokud vám moje obrázky přinášejí alespoň trochu radosti do vašeho života, jsem za to nesmírně ráda.

Veronika Balcarová

Mateřská škola

I když dnešní doba není lehká, i když je venku některé dny zima až třeskutá, naši nejmladší zůstávají dobře naladěni.

Náš rampouch

Ze střechy školky v Horní Čermné visí silný rampouch, hleďme. Visí si tam v rohu, věř mi, brání nám jít na zahradu dveřmi. Kdyby mi spad na hlavu, rázem, skácel bych se dolů na zem. Oběhneme školku, na zahradu otevřeme branku a běžíme prašanem, pozdravit se s tím pánem. Visí si tam, z dětí si nic nedělá. My ho sledujeme zezdola. Ale nic s ním není. Raději si hledíme sněhového potěšení.

Literární soutěž

Na podzim loňského roku vyhlásila Městská knihovna Lanškroun již 8. ročník literární soutěže. Tentokrát bylo na výběr ze dvou témat: Cestování časem a Štěstí v neštěstí. Z naší školy se soutěže zúčastnily tři žákyně. Všechny získaly výborná umístění.

Ve druhé kategorii (12 – 14 let) zvítězila „naše“ Nikola Šlesingrová ze 7. třídy. Druhé místo v této kategorii získala její spolužačka Markéta Urbanová. Šárka Sojáková z 9. třídy ve své věkové kategorii na stupně vítězů nedosáhla, ale její práce podle slov paní porotkyně také patřila k těm velmi zdařilým.

Stanislava Němcová

Cestování časem

Nikola Šlesingrová, 7. třída

Když jsem se probudila, jako obvykle po deváté, věděla jsem, že něco není v pořádku. Všechno kolem mě bylo černobílé. Jako v tom snu, ve kterém jsem odcestovala za tatínkem, který mně bohužel umřel. Byl herec, hrál v těch nejlepších divadlech. Jednou jsme s tatínkem jeli do Prahy. Bylo mi pět let, tatínek zrychloval a ze zatáčky se vyřítilo auto. Probudila jsem se v nemocnici, kde se mnou už byla jenom maminka. Tatínek autonehodu nepřežil. Poslední dobou se za ním vracím ve snech. Hrajeme si a zpíváme. Stýská se mi, přece jenom už je to pět let. Tak se alespoň podívám, jak se má, když spím. Ale stejně mně to tatínka nenahradí, potřebuji ho. Maminka mi bohužel nestačí, je skvělá a hodná, snaží se, ale stejně.

Rozhlížela jsem se po pokoji, který se pomalu začal zbarvovat v duhový pokoj. Už se těším na každou další noc.

Je škoda, že musím vstát z teleportovací postele (takhle jí říkám). Ve škole jsem docela oblíbená, i tam si povídám s tatínkem. Asi je jenom vymyšlený, ale nechci si to připouštět. Do školy chodím většinou s radostí, cesta je prima – s maminkou jedeme v autě a smějeme se. Vždycky si pro mě zase přijede, máme to docela daleko.

Dneska máme psát písemku z matematiky, proto jsem se včera v noci rozhodla s tatínkem učit. Po první hodině, když jsem se chystala na matematiku, ke mně přiběhlo pár zvláštních lidí. Chtěla jsem potrást jednomu z nich rukou, ale ruka proplula skrz. Vylekalo mě to tak, že jsem vyskočila. Najednou bylo kolem mě všechno jiné, jako na jiné planetě, někde, kde se probouzím ve snech. Vedle mě stál tatínek. Vypískla jsem radost a rychle ho obejmula. Také tam byli ti zvláštní lidé. Tatínkovi jsem řekla, co se stalo a on mně začal vyprávět spoustu neuvěřitelných věcí...

Tatínek teď žije v jiné dimenzi, kam se dostanou lidé po smrti. Prý až umřu, tak se tady také objevím. Říkal, že když my živí spíme, chodíme je navštěvovat. Nestárne se tu, každý je v tom věku, v jakém umřel.

Takže jsem teď odcestovala nejen do jiné dimenze, ale i do jiné doby. Lidé tady nosí oblečení, jaké bylo v jejich době. Mají dům, jaký měli, než umřeli. Je to tu zajímavé. To nejdůležitější ale je, že když skočím, tak budu zase ve škole.

Skočila jsem a čas jako kdyby se znovu rozběhl. To je divné, napadlo mě. U tatínka jde čas jinak, jedna sekunda znamená u mrtvých jedna hodina. Ostatní spolužáci na mě překvapeně koukali, asi to bylo kvůli tomu, jak mě viděli předtím uskočit.

„Je to v pohodě,“ uklidnila jsem je. Všichni se zase otočili a pokračovali v tom, co dělali předtím.

Cestou domů jsem mamince líčila, co mě ve škole potkalo, i to, co se stalo před druhou vyučovací hodinou. Ona na mě vyvalila oči. Jí se o tatínkovi nikdy nezdálo a ani se s ním nesetkává. Je mi jí líto. Zeptala jsem se, jak bylo v práci a ona:

„No víš, Nikolko, s jedním kamarádem, který má syna stejně starého jako jsi ty, jménem Honza, jsme se domluvili, že zajdeme na kafe. Nevdí?“

Já jen chvíli mlčela a pak přikývla.

„Budete u nich,“ pokračovala. „My si zajdeme mezi tím s jeho tatínkem na kafe. Nesmíte nic rozbít.“

„Nojo.“ Chtěla jsem říct něco jako „jojo už se těším“, ale nojo bylo lepší, hlavně v tom, že to vyjadřovalo víc můj pocit. Nechci mamince lhát, jak moc se netěším.

Po příchodu domů jsem si lehla na postel a chtěla si odpočinout. Najednou vedle mě stál tatínek. Řekla jsem mu všechno, úplně všechno, hlavně o tom Honzovi. Taky o tom, že jeho táta jde s maminkou na kafe. On jenom kýval hlavou, jako kdyby mu to nevadilo. Pak to i sám řekl!

„Mně to nevadí, Nikolko, kdyby maminka umřela a už to bylo dlouho, asi bych také nechtěl zůstat sám.“

Tak to nejspíš jako jediná nechápu...

Tatínek mně slíbil, že zkusí zjistit, proč já jako jediná se mohu dostat do jeho dimenze. Skákání v čase za mrtvými není moc obvyklé. Poprvé jsem se ho zeptala, jaké to je, když umíráš. On se pousmál, ale pak nasadil výraz, který jsem na něm nikdy neviděla. Smutný a zároveň naštvaný.

...

Pokračování příběhu najdete na webových stránkách místní základní školy a na facebooku Zpravodaje Horní Černá.

Jak jsem chytal v Norsku ryby

V zimě v roce 1996 jsme se dohodli se třemi kamarády, že pojedeme do Norska na ryby. Jak jsme řekli, tak jsme udělali. Koncem srpna jsme naložili do auta vše potřebné a vyrazili směr Norsko. Jeli jsme přes Německo a Dánsko, kde jsme přespali. Na severním konci Dánska jsme se nalodili na trajekt, který nás dopravil přes Baltské moře do Norska.

Jeli jsme podle pobřeží dále na sever, až jsme dorazili do cílové stanice. Ubytování jsme měli v celodřevěných chatkách velmi pěkně zařízených. Pronajali jsme si loďku s motorem,

abychom mohli chytat i na moři. Mě osobně lákaly norské řeky. Tam v tuto roční dobu začínají táhnout lososi, ale už od 1. září jsou hájeni. Povolenka na lovení lososů v Norsku není zrovna z nejlevnějších, ale já jsem tam jel proto, abych si chytil svého prvního lososa v životě.

K řece jsme vyrazili ještě za tmy. Když se rozednilo, tak jsem uviděl ty krásné ryby stát v proudu řeky. Ale chyba lávky. Na nic nechtěli brát. Byla tam spousta jiných rybářů a taky byli bez záběrů. Musel jsem použít moji tajnou zbraň. Dešťovky z Lanškrouna. V Norsku je povoleno chytat v lososovitých vodách na žížaly. V Čechách ne. Losos když jde do tření, tak už moc nežere, ale žížalám z Česka nešlo odolat. Ten den jsem chytil dva. Atlantští lososi nejsou největší mezi těmito druhy, ale měl jsem i tak radost. Chytili se za těch 12 dní jen čtyři a já dva. Mám doma vypreparovanou hlavu na památku. Ten větší měřil 77 cm a vážil 5,12 kg.

S pozdravem

Emil Vašíček

Jak jsem jezdil do Horní Čermné aneb moje klučičí léta u babičky.

Autor vzpomínek pan Oldřich Gregar, nar. 3. července 1939, bytem Česká Třebová, sepsal téměř 20 stran textu o svém dětství. Vybíráme z jeho vzpomínání téma, které je se zimním časem neodmyslitelně spjato – zabijačku. Také si ji tak pamatujete?

Zabijačka

U babičky nikdy nesmělo chybět prase, které jsem občas chodil krmit. To už nedočkavostí rypákem málem vysadilo dvířka. Ta se odklopila a odkrylo koryto a bylo to. A pak přišel den „D“. Večer už prase nedostalo ke svému údivu nic žrát...

Od časného zimního rána byl v domě čilý ruch, topilo se, vařila se voda, všude samá pára. Kroupy byly uvařeny večer, rovněž byla upečena i buchta do prejtu a byla již namočená. Kalafuna na štetiny byla na jemno roztlučena, připraven byl česnek, sůl, pepř, koření a cibule, nechyběly špejle na jitrnice.

Jateční pistole se ještě nepoužívaly, pořád stačila potivá sekýra. Čuník byl vyveden z chlívku a než se pořádně rozhlédl dostal tupou částí mezi oči a lehl. Přední nohou se vypumpovala všechna krev, která se musela v míse pořád míchat až do vychladnutí, aby se nesrazila. Prase bylo uloženo do necek, posypáno kalafunou a poléváno vařící vodou. Spečené štetiny byly odstraňovány tzv. „zvonkem“.

Čuník byl pak za zadní nohy zavěšen na rozporku a pomocí kladkostroje vytažen do vzduchu, kde se ukázal v celé své nahaté kráse. Nožem ostrým jako břitva byly vyholeny poslední zbytky štetin, kleštěmi byly strženy spárky a došlo k rozříznutí

břišní dutiny a vyjmutí vnitřností. Opatrně byla odstraněna žluč a střeva prošla mnohonásobným pečlivým praním, aby později posloužila pro jitrnice a kroupáky. Měli jsme radost z nafouklého močového měchýře, viděli jsme v něm míč, ale chyba lávky, byl určen pro tlačenko.

A visící prase bylo následně rozsekáno po délce na půl (pamatujete se na kouzelné zabijačkové kresby Josefa Lady?) a to se pak každý díval na tloušťku hřbetního sádla. Tehdejší prasata měla 250 kg a i víc a sádlo mělo někdy i víc než šest centimetrů. A začalo dělení masa – hlava, plecka, krkovice, kotlety, panenka, kýty, přední a zadní kolena, bůček, nožičky. A z toho bylo vybráno maso na vaření. To byly ty největší hrnce plné, kuchyně zase plná voňavé páry a věčně opocená okna se musela stále otírat. Vnitřní sádlo bylo vyškvařeno a na něm byla následně osmažena cibule, to vše určeno do krup.

Ještě před porcováním masa bylo nutno stáhnout již zmíněný krupon, což byla hřbetní kůže i se štetinami. Ta se dávala řezníkovi jako závdavek, protože krupon se musel odvádět. Šlo o nejvyšší kůži pro kožedělný průmysl a štetiny se zpracovaly v kartáčnictví. Peníze za krupon zůstaly řezníkovi.

A pokračujeme. Nastal zlatý hřeb každé zabijačky – podávání ovaru.

Další maso bylo dílem umleto na strojku, nebo bylo nasekáno na jemno kolíbkou, okořeněno, doplněno o syrová mletá játra. Do směsi se ještě přidala namočená buchta a prejt byl na světě. A pak byla tenká střeva krájena a špejlována na jednom konci. Směs se začala nabíjet do jitrnic. Stejně tak se zpracovávalo střevo tlusté, z něho byly kroupáky. V současné době se už většinou ne-

dělají a proto je zabijačková polévka světlá. Ale když se vařily kroupáky, pěkně zčernala a to byla podle naší babičky pravá „černoušková“ polévka, jinak řečená „prdeláčka“. V nějakém almanachu jsem četl, že se jí za starých časů říkalo polévka „trdelná“, pak „prdelná“ a nakonec „prdeláčka“. Je to ostatně jedno, všechny jsou vynikající. A tento silný vývar se před podáváním ochutil solí, pepřem a česnekem, někdo přidal majoránku a v Čermné se i přidal vařený brambor.

Poté přišly na řadu kroupy, byly obarveny vystydou krví, okořeněny a byla do nich přidána do zlatova osmahlá cibulka.

Na konec přišla na řadu tlačěnka. Pokrájené maso bylo zalito polévkou (pozor, světlou!) okořeněno solí a pepřem. Česnek s majoránkou se začal přidávat až později a jsou místní řezníci, kteří jen sůl a pepř užívají dodnes. Prý vynikne chuť masa... Tlačěnka se dávala do měchýře a žaludku, umělá střeva ještě nebyla. Pak se vložila do polévky a pomalu vařila asi hodinu a půl. Po vyjmutí se položila na váh a pravidelně se otáčela, aby pepř a tlusté bylo rovnoměrně rozloženo. Zřídka se stalo, že měchýř v polévce praskl! A ta už opravdu neměla chybu.

A potom počalo uklízení, však už bylo pozdní odpoledne a venku tma jak v ranci, mrzlo a hvězdy jiskřily. Na závěr se podávalo první pečené maso, prejt a kroupy, to vše s bramborem smíchaným s kyselým zelím. Babička této směsi říkala „čermen-ské brambory“ a moje maminka zase „čermenské zelí“.

Polévka se musela stále míchat až do úplného vystydnutí, to aby nezakysla.

Další ráno byly řemeny sádla pěkně ztuhlé a dobře se krájely na škvaření.

Hotové sádlo se uchovávalo v kbelících nebo kameninových sádelnách v chladných místech, protože muselo vydržet dlouho, mrazák nebo ledničky nebyly. I maso se muselo uchovat a zavářelo se tedy do sklenic. V létě o žních jako by ho člověk našel. Škvarky se užívaly do polévek, pomazánek nebo do mastných brambor, ale nejlepší byly čerstvé a posolené s měkkým chlebem. (Já si teď k stáru přidávám ještě i pivo...). Ze zabijačky se dle zvyklostí roznášely výslužky.

Redakce vzhledem k rozsahu text zkrátila (úplné znění textu najdete na Facebooku Zpravodaje Horní Čermná).

redakční rada

Noemova archa

Všechno, co potřebuji vědět o životě, jsem se naučil z Noemovy archy:

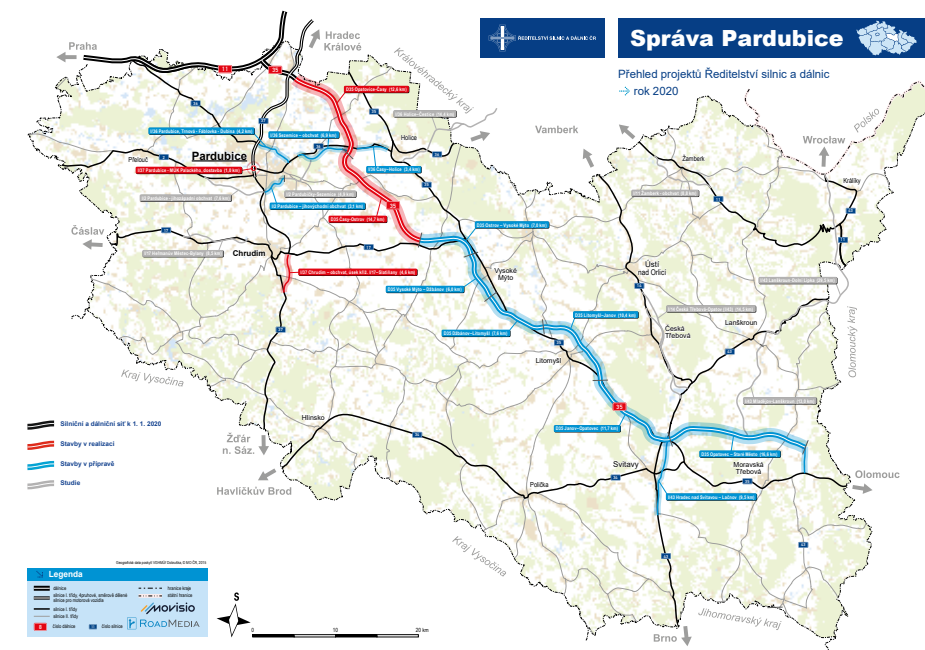
1. nezmeškat loď
2. pamatovat, že jsme všichni na jedné lodi
3. plánovat dopředu, když Noe stavěl archu, nepršelo
4. udržet se fit, když je vám 600 let, někdo vás může požádat o něco velkého
5. neposlouchejte kritiky, prostě pokračujte v práci, která se musí udělat
6. postavte svou budoucnost na vysokém základu
7. z bezpečnostních důvodů cestujte v párech
8. rychlost není vždy výhodou, šneci byli na palubě s gepardy
9. když jste ve stresu, chvíli plavte
10. pamatujte, archu stavěli amatéři, Titanik profesionálové
11. bouřka nevádí, když jste na správné lodi, vždy vás čeká duha

Konzervativní list - léto 2004-
(Z archivu našeho čtenáře Miroslava Fírtíka)

Kdy bude hotová dálnice D35?

Pardubickým krajem by měla procházet jedna z nejdelších dálnic v celé České republice – D35. O její stavbě se mluví už několik let, ale cesta do Olomouce je stále nejrychlejší po silnici E35 s napojením na dálnici až u Mohelnice. Nyní už se ale začíná blýskat na lepší časy. D35 představuje v současných plánech české dálniční sítě tzv. **severní páteřní trasu** spojující Čechy a Moravu a obyvatelům Horní Čermné by mohla zpříjemnit cestování po republice.

Většina plánovaných úseků D35 na území Pardubického kraje má již pravomocné územní rozhodnutí a pracuje se na dokumentacích pro stavební povolení. Úsek směrem na Hradec Králové, který bude nejbližší naší obcí, by měl být podle plánů dokončen v roce 2026. Momentálně se pracuje na dvou částech silnice: Opatovice – Časy (12,6 km) a Časy – Ostrov (14,7 km). První z nich by měl být zprovozněn už v příštím roce. Nejtěžší úsek stavby bude mezi Opatovcem u Svitav a Starým Městem, protože jeho součástí bude tunel Dětrichov o délce 3,7 km. Dokončení

této části by mělo být až v roce 2028 a tím dojde k dokončení celé dálnice mezi Úlibicemi a Lipníkem nad Bečvou.

K lepšímu napojení na novou dálnici už nyní dochází v našem okrese

k opravám některých silnic, které budou sloužit jako tzv. přivaděče.

Pavlaína Hajzlerová

KRONIKA

V úterý 15. 12. 2020 zemřela ve věku 81 let paní **Jaroslava Hajzlerová**. Rozloučili jsme se s ní v úzkém rodinném kruhu v Evangelickém kostele v Horní Čermné.

V úterý 12. 1. 2021 zemřel ve věku nedožitých 68 let pan **Milan „Ešus“ Coufal**. Rozloučili jsme se s ním v úzkém rodinném kruhu.

Poplatek za odpady

Poplatek za odpady 650 Kč za osobu
je splatný 30. 4. 2021!

Při nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši, zaniká nárok na slevu za vytříděný odpad.

Zubní pohotovost

20.–21. 2. 2021	MUDr. Vítková Eva	Červená Voda 330 (MOVIOM)	465 626 460
27.–28. 2. 2021	MUDr. Vlasatá Lenka	Jablonné nad Orlicí, Na Dílech 622	465 642 765
6.–7. 3. 2021	MUDr. Appl Martin	Dolní Čermná 222	465 393 266
13.–14. 3. 2021	MUDr. Beranová Renata	Jablonné nad Orlicí, U koupaliště 149	465 642 267
20.–21. 3. 2021	MUDr. Bílý Aleš	Lanškroun, Opletalova 567	465 324 829
27.–28. 3. 2021	MDDr. Bílý Aleš	Lanškroun, Opletalova 567	465 324 829
2. 4. 2021	MUDr. Dunglová Stanislava	Letohrad, Tyršova 259	972 324 447
3.–4. 4. 2021	MDDr. Faltusová Tereza	Lanškroun, Českých bratří 519	467 771 918
05. 04. 2021	MDDr. Hrdinová Michaela	Lanškroun, Strážní 151	465 322 907
10.–11. 4. 2021	MUDr. Jedličková Zuzana	Bystřec 182	465 642 990
17.–18. 4. 2021	MUDr. Johnová Marie	Letohrad, Šedivská 498	465 622 216

Svoz odpadů v roce 2021

Měsíc	Svoz popelnic			Svoz dům od domu		Sběrný dvůr			Svoz kontejnerů	Kontejner na velkoobjemový odpad
leden	1. 1.	15. 1.	29. 1.	6. 1.		16. 1.	30. 1.			16. 1.
únor	12. 2.	26. 2.		3. 2.		13. 2.	27. 2.			13. 2.
březen	12. 3.	26. 3.		3. 3.	31. 3.	13. 3.	27. 3.			13. 3.
duben	9. 4.	23. 4.		28. 4.		10. 4.	24. 4.		12. 4.–17. 4.	
květen	7. 5.	21. 5.		26. 5.		8. 5.	22. 5.			8. 5.
červen	4. 6.	18. 6.		23. 6.		5. 6.	19. 6.			5. 6.
červenec	2. 7.	16. 7.	30. 7.	21. 7.		3. 7.	17. 7.	31. 7.		3. 7.
srpen	13. 8.	27. 8.		18. 8.		14. 8.	28. 8.			14. 8.
září	10. 9.	24. 9.		15. 9.		11. 9.	25. 9.			11. 9.
říjen	8. 10.	22. 10.		13. 10.		9. 10.	23. 10.		11. 10.–16. 10.	
listopad	5. 11.	19. 11.		10. 11.		6. 11.	20. 11.			6. 11.
prosinec	3. 12.	17. 12.	31. 12.	8. 12.		4. 12.	18. 12.			4. 12.

Svoz dům od domu bude nadále probíhat jako v roce 2020 (v liché týdny ve středu). Pokud je na jednom místě více pytlů s tříděným odpadem – dávejte prosím zvlášť plasty (žluté pytle) a zvlášť papír (modré pytle nebo papírové krabice). Svozové auto jede dvakrát a nabere vždy jen jeden druh odpadu, tak aby to bylo přehledné. Pytle dávejte nejlépe hned ráno (případně večer před svozem). Byli jsme na to upozorněni dispečinkem z firmy Ekola.

Zpravodaj Horní Čermná je periodický tisk ÚSC, registrovaný Ministerstvem kultury pod evidenčním č. MK ČR E 20573. Vydává Obec Horní Čermná. Redakční rada: J. Beranová, B. Hajzlerová, P. Hajzlerová, A. Langrová (grafická úprava), E. Petříková, R. Šilar (šéfredaktor). Příspěvky zasílejte na adresu obecního úřadu (Horní Čermná 1, 561 56) nebo elektronicky (hczpravodaj@centrum.cz). Redakce neodpovídá za názory, mluvnické a stylistické chyby příspěvů: vyhrazuje si právo texty redakčně krátit. Náklad 500 kusů. Vydaje jsou částečně hrazeny z dobrovolných příspěvků, které přijímá OÚ Horní Čermná. Lze platit hotově nebo na účet: 1220942379/0800, VS: 888, (do zápravy pro příjemce uveďte jméno a adresu). Vychází šestkrát ročně. Datum vydání: 19. 2. 2021. Datum uzávěrky č. 2/2021: 23. 3. 2021. Datum uzávěrky č. 3/2021: 11. 5. 2021.